

Stadsledningsförvaltningen

Handläggare
Suzanna Bengtsson, 031 – 315 12 74
Carl Henrik Ronge, 031 – 315 12 65

Kulturdepartementet

ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5)

Mölnåls stad har fått tillfälle att lämna synpunkter på betänkande Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5).

Mölnåls stad vill inledningsvis framhålla att utredningen innehåller flera genomtänkta och kloka ställningstaganden. Utredningen har bra förslag för inflytande och delaktighet mellan valen. Mölnåls stad instämmer i utredningens utgångspunkt att ändringar i demokratins former bör ske gradvis och i enighet. Det är också bra att utredningens förslag vad gäller medborgardialog i kommuner och landsting inte innebär detaljstyrning utan tillåter att arbetet kan anpassas efter lokala förhållanden. Mölnåls stad instämmer även i att det finns ett värde i att tillsätta en ny maktutredning på de förutsättningar som framställs i betänkandet.

Mölnåls stad har valt att inte ytterligare kommentera de övergripande slutsatserna utan att istället huvudsakligen fokusera på utredningens förslag till konkreta lagändringar. Generellt ställer sig Mölnåls stad positiv till föreslagna lagändringar. Nedan framgår stadens synpunkter avseende en del enskildheter avseende förslagen i betänkandet.

Betänkandet avsnitt 6.8.4; Översyn av partistödet

Mölnåls stad känner igen den osäkerhet som beskrivs i utredningen avseende det kommunala partistödet – framför allt avseende möjligheten att överföra delar av stödet till partiernas respektive riksorganisation. Den ändring i 2 kap kommunallagen som trädde i kraft i februari 2014 genom SFS 2013:1053 har på sitt sätt ökat osäkerheten. Detta på grund av skrivningen om att stödet ska stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin kombinerat med kommunfullmäktiges skyldighet att kräva redovisning som visar att stödet använts för detta ändamål samtidigt som kommunfullmäktige egentligen inte ges befogenhet att stoppa utbetalningar annat än till partier som överhuvudtaget inte lämnat redovisningsrapport. Mölnåls stad välkomnar därför en förnyad utredning och ett förtydligande av gällande regelverk.

Betänkandet avsnitt 8.3.5; Möjlighet att behålla uppdrag trots flytt från kommunen (ändring av 4 kap 8 § KL)

Mölnåls stad ställer sig positiv till att det öppnas upp en möjlighet även för fullmäktigeledamöter att ha kvar sitt uppdrag trots flytt från kommunen och anser att det är bra att det är kommunfullmäktige som får avgöra om det är lämpligt eller inte.

Stadsledningsförvaltningen

Mölnåls stad välkomnar den föreslagna förändringen att uppdraget för en förtroendevald som inte längre är valbar ska upphöra först vid *nästa fullmäktigesammanträde* (istället för som för närvarande *genast*). Dessutom är det redan idag så frågan praktiskt måste hanteras.

Betänkandet avsnitt 8.3.7; Förtroendevalda ska kunna utöva sina uppdrag under trygga och säkra former (ny bestämmelse 4 kap 15 c § KL)

Mölnåls stad har inget att invända mot paragrafens utformning och tror att det är klokt att paragrafen utformas som en målsättningsbestämmelse. Staden vill understryka att det är svårt för kommunerna att ingripa mot exempelvis hot och trakasserier via internet utan tydligare stöd i lagstiftningen och större befogenheter och resurser för rättsvårdande myndigheter.

Betänkandet avsnitt 8.5.2; Möjlighet att vara ledig från sitt förtroendeuppdrag (ny bestämmelse 4 kap 15 b § KL)

Mölnåls stad inser att det kan finnas behov för heltidsarvoderade förtroendevalda att vara föräldralediga eller sjukskrivna och har inget emot att en sådan möjlighet införs. Däremot har Mölnåls stad lite svårt att överblicka konsekvenserna av utredningens förslag. Mölnåls stad ser även en del praktiska problem med tillämpningen av den föreslagna förändringen.

Det är bra att bestämmelsen inte utformas som en absolut rättighet för den förtroendevalda utan att beviljande av ledighet sker efter lämplighetsprövning av kommunfullmäktige. I betänkandet framförs dock flera kriterier som kommunfullmäktige bör överväga i sitt ställningstagande och som inte anges i lagrummet. Exempelvis avseende längden på ledigheten, ekonomiska förmåner och kopplingen till föräldra- och sjukpenning samt frågan om ersättare. För det fall förslaget går igenom bedömer Mölnåls stad att det kommer behövas tydliga tillämpningsinstruktioner, förslagsvis från Sveriges Kommuner och Landsting, till landets kommuner.

I betänkanden anförs vidare att ersättare för en sådan "ledig" förtroendevald som avses i 15 b § inte anses tjänstgöra under de omständigheter som finns lagreglerade för ersättare vid ledamöters tillfälliga förhinder (6 kap 11 § KL och 25 § lagen om proportionellt valsätt). Eftersom 6 kap 15 b § uttryckligen föreslås ge kommunfullmäktige rätt att utse en ersättare fastslås i betänkandet att de vanliga reglerna för ersättare inte gäller och att kommunfullmäktige således är fria att utse ersättare på samma sätt som vid fyllnadsval. Mölnåls stad ställer sig lite tveksam till detta och skulle för säkerhets skull välkomna en tydligare skrivning i förhållande till framför allt lagen om proportionellt valsätt.

Betänkandets avsnitt 10; Möjligheter att påverka nationella beslutsprocesser genom institutionella kanaler

Mölnåls stad delar utredningens bedömning att deltagandet i formella kanaler för påverkan som remisser, samråd och hearings bör breddas och ställer sig positiv till att en arbetsgrupp sätts upp inom regeringskansliet för att utveckla digitala verktyg för dessa processer.

Stadsledningsförvaltningen

Staden tillstyrker förslaget om att en utredning tillsätts med uppdrag att ta fram ett förslag till hur en medborglig förslagsrätt, s.k. folkmotion, kan införas i riksdagen.

Betänkandets avsnitt 11; Medborgardialog och samråd i kommuner och landsting (ny bestämmelse 3 kap 9 a § KL)

Mölnåls stad tillstyrker förslaget om att det ska framgå av kommunallagen att fullmäktige ska verka för att kommunmedlemmarna har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut.

Det är bra att förslaget är utformat så att kommunerna själva kan bestämma hur och i vilka frågor som dialogen ska hållas. Utredningen argumenterar för traditionella medborgarråd för olika grupper, men dialog och inflytande kan behöva utformas på olika sätt beroende på vilken fråga som diskuteras. Mölnåls stads inställning är att det viktiga är att ställa sakfrågan i centrum och därefter använda rätt metod i varje enskilt fall. För att skapa ett jämlikt inflytande ska alltid mindre röststarka grupper inkluderas, men det behöver inte nödvändigtvis ske genom att etablera en rad medborgarråd.

Betänkandets avsnitt 12; Det förstärkta folkinitiativet

Mölnåls stad tillstyrker förslaget om att det ska bli möjligt att även samla in underskrifter via internet och att en nationell webbplats för insamling av underskrifter inrättas.

Mölnåls stad delar utredningens bedömning att det har varit otydligt hur man fastställer antalet nödvändiga underskrifter och tillstyrker förslaget om att man ska utgå från det antal röstberättigade som fanns i kommunen eller landstinget på valdagen vid det senaste ordinarie valet.

Betänkandets avsnitt 13; Medborgarförslag och folkmotion (ändring av 5 kap 23 § samt ny bestämmelse 5 kap 23 b§ KL)

Mölnåls stad godtar förslaget om att låta en folkmotion ersätta medborgarförslag. Det är bra att staten tillhandahåller en nationell infrastruktur för den digitala hanteringen av folkmotioner, men mot bakgrund av att medborgarförslagets begränsade demokratieffekter borde folkmotionen genomföras på prov i ett antal kommuner och först efter en utvärdering borde frågan om att göra folkmotionen obligatorisk för samtliga kommuner och landsting beslutas.

Folkmotionen får enligt förslaget väckas av alla kommunmedlemmar, även de som saknar rösträtt. Det vore önskvärt med klargörande hur undertecknande ska gå till när det gäller barn. När skriver barnet själv under och när ska förälder skriva under?

Stadsledningsförvaltningen

Betänkandets avsnitt 14; Ungas delaktighet och inflytande (ny lag om försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder vid kommunala val och kommunala folkomröstningar)

Mölnåls stad tillstyrker förslaget om att försök med sänkt rösträttsålder till 16 år genomförs vid val till kommunfullmäktige 2018 och 2022. Det är viktigt att de kommuner som anmäler sig får stöd och ekonomisk kompensation för extra utgifter.

Mölnåls stad tillstyrker även förslaget om att den lokala demokratins funktionssätt ska ingå som en av insatserna i det nationella skolutvecklingsprogrammet.

Betänkandets avsnitt 15; Delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning

Mölnåls stad tillstyrker förslaget om att delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning i demokratin ska stärkas genom att demokratisk delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska bli ett mål i den kommande funktionshindersstrategin.

MÖLNDALS STAD

Marie Östh Karlsson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Håkan Ahlström
Stadsdirektör

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter